

- * Els pressuposts del 94, comentats.
- * Memòries de Son Margalé.
- * Informació local.
- * Les eleccions europees a Capdepera.

PORTALET

Cap Vermell

juny 1994

Nº 154

Obra Cultural Balear

Capdepera

i

Cala Rajada

L'hem fet:

Joan Rai.

Pep Terrassa.

M. Antònia Gomis.

Jaume Fuster.

Paco Galià.

Sebastià Ferrer.

Joan Espiritusanto.

Miquel Ferragut.

Llucià Sirer.

Isidor Rodríguez.

Andreu Genovart.

Toni Melis

Miquel Lliteres

Dipòsit legal 1197/80.

Imprimeix:

Tirrena (Manacor).

*Els col·laboradors
d'aquesta revista expressen la
seua opinió als articles firmats*

Cap Vermell.

Apartat de correus, 69.

Capdepera.

El centre sanitari de Capdepera torna a fer camí. L'Ajuntament i la Conselleria de Sanitat han arribat a un compromís per a finalitzar i repartir-se les despeses de les obres. I això ens alegra per partida doble: d'una banda perquè Capdepera tindrà el nou i necessari ambulatori - tocarem fusta - i d'altra perquè dues institucions de signe polític diferent han deixat de banda la polèmica i han triat el camí constructiu, apropant posicions per poder dur endavant el projecte.

Ens han comentat, i volem deixar constància d'això, que el conseller Joan Flaquer ha mediat personalment davant el sr. Cabrer, conseller de sanitat, per acostar la seua postura a la del consistori local, el qual, a la seua vegada, ha cedit acceptant una modificació del projecte inicial baixant el pressupost de l'obra. Així doncs s'ha fet el que s'havia de fer, dialogar i arribar a la solució.

Sense sortir-ne del tema, hem de rectificar una dada inclosa a l'editorial passada, la Conselleria tenia previst aportar en un principi 32 milions (80% de les despeses) i no els 40 que nosaltres indicaven

I reflexionant sobre aquest tema voldríem fer un parell de pensaments en veu alta, davant una pràctica generalitzada darrerament. Fixau-vos que les institucions supramunicipals en lloc de fer inversions al 100%, han posat de moda fer convenis amb altres institucions i els ajuntaments. No es tracta de subvencionar inversions dels consistoris, sinó de fer una mena de Xantatge: "si vol aquest servei, del qual jo som responsable, has de aportar, a més del solar i/o projecte, una part del cost"

Aquesta pràctica ha estat admesa pels ajuntaments, quasi sense qüestionar-se-la, en part perquè els permet (d'una manera més o manco ràpida) ofertar als seus habitants més serveis i instal·lacions en una mateixa legislatura. Les institucions realment responsables dels serveis se'n beneficien perquè arriben a més municipis i zones sense augmentar les despeses, i això en època de crisi val molt.

I si bé sembla justificada aquesta connivència, té aspectes negatius. Per una banda els ciutadans tenim la sensació de pagar dues vegades els serveis: una mitjançant l'IRPF, IAE, IVA, ... i l'altra amb els impostos municipals. A més els ajuntaments han de destinar partides a inversions quan deurien ser dedicades al manteniment (i això si és competència exclusiva seva) d'instal·lacions. I per acabar aquesta pràctica suposa un parany pels ajuntaments amb fortes necessitats d'infraestructura -com és el cas del nostre- ja que per no perdre "subvencions" s'embarquen en més i més projectes - pel altra banda necessaris i urgents- endeutant-se molt.

Els ajuntaments de tots els signes polítics han cedit i mantenen, volem creure que forçats per les necessitats, aquest sistema. Pot ser sigui la millor forma d'actuar, però creim que les responsabilitats a l'hora d'oferir serveis haurien d'estar més delimitades, els consistoris s'estan carregant amb competències per les quals no reben aportació econòmica de l'Estat o Autonomia i a la fi quan manquen doblers... ja sabeu on els cerca.

Plaça des Sitjar

BANDA DE MUSICA. Dia 14 de maig, amb la presència d'una trentena de socis se celebrà una assemblea on es trià la nova junta directiva formada per deu vocals més el nou director, el valencià, Ximo Esteve. Na Toñi Lechón serà la nova presidenta i Climent Alzina, el vice-president. La junta ha quedat molt renovada amb forta presència de músics joves.

PUBLICACIONS. "Saguia", ha distribuït cinc números fins ara. És una publicació de format petit editada a Manacor i inclou informació de tota una sèrie d'esdeveniments i serveis de la comarca. Amb un caràcter netament pràctic es reparteix gratuïtament per diversos municipis del Llevant, entre d'ells Capdepera (incomprendiblement no es distribueix a Cala Rajada).

Els alumnes de l'institut d'Artà han editat el nº1 de la revista "gent del Lloreq". El treball dels alumnes presenta una acurada presentació i tenen intenció de sortir periòdicament.

**GEN
DEL
LLOREQ**

REVISTA DE L'INSTITUT D'ARTÀ "GENT DEL LLOREQ"

Com cada any per aquestes dates l'escola S'Alzinar treu al carrer la seva revista "Capdepera, ja" que arriba al número 16. Està confeccionada per alumnes de tots els cursos, des d'Educació Infantil de tres anys a vuitè d'EGB. Es reparteix gratuïtament entre els alumnes.

REGISTRE L'Ajuntament ha aprovat la creació d'un registre de parelles que conviuen juntes (tant homosexuals, com heterosexuals). Es converteix així en el primer municipi de Mallorca que crea aquest servei. Malgrat no tenir cap valor jurídic és una passa per a la reivindicació de la legalitat d'aquestes formes "familiars" especials.

Coincidint amb això hi ha manifestacions de polítics (a nivell estatal) favorables a la regularització aquestes parelles mitjançant una llei. Al Parlament Balear el grup PSM, ha presentat un projecte per instar el govern Balear a crear una legislació específica d'aquestes formes de conviure.

OBRES PÚBLIQUES. La carretera de Sa Mesquida està essent millorada i reasfaltada, per trams. Una primera fase inclou la pavimentació, ampliació i suavització d'algunes corbes molt pronunciades, com la de ses Fontanelles. Recentment s'ha aprovat demanar al CIm ajuda per a completar la reforma de la via.

Dins aquest apartat hem d'informar que s'ha feta efectiva la recepció de la depuradora de Capdepera i Cala Rajada, per part de la Junta d'Aigües de les Balears, la qual es farà càrrec de les despeses de funcionament i manteniment.

FOC. Aquest element ha estat, un altre pic, notícia. Un nou sinistre es produí a una vivenda del carrer des Campet de Cala Rajada. El foc destruí un apartament i afectà altres veïnats. L'oportuna intervenció dels bombers voluntaris de Capdepera evità que el mal fos major. Si bé no hi hagueren desgràcies personals, els habitants dels immobles es dugueren un

bon ensurt i els danys materials són quantiosos.

HORARIS COMERCIALS. El decret de la Conselleria de Comerç per a regular els horaris comercials a la nostra comunitat, ha creat un fort enfrontament entre comerciants del nostre municipi, al qual no és aliena l'actuació de l'ajuntament. El batle, per allò de voler fer-ho millor, convocà en dues reunions comerciants i treballadors del comerç, amb la intenció de conèixer el seu parer sobre la conveniència o no de declarar el municipi -o zones d'aquest- com a "turístiques". En lloc d'ajudar a apropar posicions, s'entablà una forta polèmica entre partidaris de poder obrir els diumenges i contraris. Així es replegaren firmes a favor i en contra, es realitzaren les reunions esmentades i agres debats a la ràdio local.

Els comerciants es trobaven dividits, mentre que l'opinió dels treballadors de comerç era unànim i contrària a l'obertura dominical, postura que semblava assumida pel batle i el seu partit.

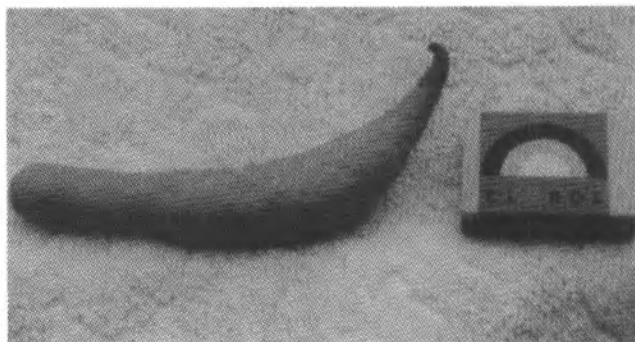
Però, curiosament, a l'hora de decidir-se de poc serviren les opinions dels consultats i d'una forma quasi unànim, només el PSM votà en contra, es decidí demanar a la conselleria la catalogació de zona turística per a tot el municipi de Capdepera, que permetrà a tots els comerciants obrir els diumenges.

TELÈFONS. Telefònica ha previst instal·lar un repetidor a la zona des Racó per cobrir les zones d'ombra que pateix el servei de telefonia mòbil a la nostra zona. Aquesta instal·lació permetrà la difusió de telèfons mòbils i un pla per a dotar d'aquest aparells zones rurals, amb tarifa normal.

D'altra banda s'han instal·lats nous telèfons públics a Cala Rajada ampliant el nombre i extensió de la xarxa, entre d'altres n'hi ha de nous al Parc de Na Ferradura i davant el camp des Figuerol.

CURIOSITAT de la natura. Aquesta curiosa llimona va ésser trobada a l'hortet de Joan Sureda "Galanf" a Cala Rajada. Fa 14 cm de llargària i un

diàmetre màxim de tres centímetres. A la fotografia podeu apreciar-la comparada amb una capsa de llumins (Bellpuig).

FESTA D'ADULTS. Dia 10 hi hagué una festa a la Plaça des Sitjar organitzada per l'escola d'adults, celebrant així la finalització de les classes.

La vetllada replegà un bon nombre d'alumnes, ex-alumnes i públic en general que passaren una nit molt agradable amenitzada per un grup musical.

CONVENI. Dia 21 d'abril es va signar, a la seu de l'Associació Premsa Forana de Mallorca, a la qual perteny Cap Vermell, un conveni de col·laboració entre l'Associació i el Consell Insular de Mallorca per a la inserció de publicitat institucional i/o publireportatges del CIM a les revistes que en formen part. El Conveni fou signat pel president del CIM, Joan Verger, i el president de l'Associació, Carles Costa.

CONTENIDORS. Tres grans i vistosos contenidors per a paper s'han distribuïts per Cala Rajada i Capdepera. A Cala Rajada n'hi ha dos, un a l'Avinguda Floreal a prop de l'escola S'Auba i l'altre devora el parc de na Ferradura. A Capdepera està situat a la plaça de la Constitució. Ara és el moment de fer-los servir. Voldríem que aviat resultassin insuficients, la qual cosa voldria dir que la gent els empra i està conscienciada de no tudar paper.

Confirmat, la gent està conscienciada una setmana després ja estan plens. I ara què?

INCIDENT El camionet de neteja que s'encarrega de buidar les papereres trebucà a la plaça de Son Moll. sembla que el vehicle estava estacionat sobre la voravia i relliscà, trencant un arbret i tombant-se. Amb l'ajuda d'un vehicle de la guàrdia civil s'aixecà i es posà en marxa. Com a testimoni només quedà una taca d'oli sobre l'asfalt.

A banda d'aquest petit incident anecdòtic, s'ha de recooneixer que els carrer estan una mica més nets. No així com hauria d'ésser ...però es troben més presentables, malgrat les graneres no arribin a tots els racons.

NN.SS. A l'anterior número de Cap Vermell ens feiem ressó dels contactes informals previs al debat, i tramitació, de la reforma de les Normes Subsidiàries del municipi. El primer partit en manifestar-se ha estat l'agrupació local del PSM, manifestant la seva oposició a la construcció de noves places turfstiques (concretament les previstes al camp de golf "Roca Viva") i criticant la lentitud en la seva tramitació, mitjançant un comunicat de premsa. Aquesta postura fou contestada, tot d'una, pel regidor d'urbanisme i responsable de la redacció de les NNSS al.ludint que el grup nacionalista estava assebentat del projecte. Altres partits han evitat fer valoracions concretes abans d'ésser presentat oficialment el text per a la seva aprovació inicial, cosa per altra banda lògica.

RESIDÈNCIA. La gent gran de Cala Rajada es troba mobilitzada amb una intensa campanya de recollida de signatures amb l'intenció d'aconseguir que l'antiga "residència de Turisme" - ara tancada per mal estat de l'edifici - es transformi en una residència per a la Tercera Edat.

L'idea d'un centre d'acollida a Cala Rajada (o Capdepera) és sense cap dubte necessari, però una vegada engengada la campanya s'haurien d'aclarir alguns aspectes com l'estat de l'edifici, cost de les reformes necessàries, manteniment de l'edifici...amb una paraula estudiar seriosament la viabilitat de l'opció.

Ara per ara , ja s'han replegades, casa per casa, una bona quantitat de adhesions.

Breus.

EXPOSICIÓ. L'exposició itinerant 20 anys del GOB, romangué oberta a Capdepera des del dia 4 de juny. Fou visitada especialment per escolars durant els matins i públic en general el capvespre. Està patrocinada per "Sa nostra".

BARÇA. Els aficionats del Barça tomaren a celebrar la victòria de la Lliga espanyola amb una concentració i remullada a la font del carrer de Cala Agulla, que de seguir així es convertirà en una rèplica .en lleig, de la plaça de *Canaletes*. El dia de la final europea restà buida.

EUROPEES. Més envant analitzam les eleccions europees a Capdepera. La jornada resultà tranquil·la i la participació baixa, normal en aquests tipus de consultes.

TEATRE. Els alumnes de 5è d'EGB del col.legi S'Alzinar han representat, dia 8 de juny, al Teatre Principal l'obra "La flor romanial" dirigits per n'Ani Muñoz i la seva tutora, Marilen Moragues. Molt bé epls al.lots i al.lotes i la seva afició al teatre.

CORAL. La coral S'Alzinar ha gravat la cançó "Amén" dins un C.D. col.lectiu anomenat "Corals de les Illes de Mallorca i Menorca". L'enregistrament ha estat una producció *Swinmedia* amb la col.laboració del CIM i sa Nostra.

ICONA RUSSA. A sa Llotja de Palma i fins dia 30 de maig podreu visitar una magnífica exposició anomenada "Icona Russa", que passa per ésser una de les millors mostres d'aquest art religiós fora del món eslau

Cap Vermell, la revista
de Capdepera i Cala Rajada

EL TEMPS

EL NOSTRE TEMPS

per Joan Espiritusanto

MAIG

El mes de maig era al calendari de Ròmul el tercer i tenia trenta dies. A la primera ordenació de Numa Pompilius passà a ocupar el quint lloc, amb els mateixos dies; però a la segona modificació li sumaren un dia. I així s'ha mantingut, tot i les reformes juliana i gregoriana.

La denominació sembla sorgir de *majorum*, major, i estava dedicat als progenitors del poble. Se'l representa com un rei amb corona i abundància de flors a les mans, indicant riquesa i fertilitat.

Ha estat, aquest maig, un mes molt sec, amb escassetat de pluges i molts de dies hem patit calor estiuenca, la sequera que l'ha acompanyat ha fet que els sembrats del gra s'avancés tres setmanes.

El resum de les pluges es molt senzill. Tres dies plogué, el 9, amb 0,5 l/m²; el dia 13 amb una precipitació inapreciable, i el 17 amb 2 l/m². Total del mes 2,5 l/m². Queda anotada una tempesta la tarda-nit del dia 13. Tapats estigueren els dies 9, 12 i 16.

Les temperatures màximes s'han mogut entre els 20° del dia 5, que és la mínima de les màximes, i els 28° del dia 31, que és la màxima observada.

En quant a les mínimes, el termòmetre ha oscil·lat entre els 12° del dies 5 i 6 i els 20° del dia 31, màxima de les mínimes.

Com veiem un molt equilibrat mes pel que fa a les temperatures i temps excel·lent pels visitants.

Del eclipsi del dia 10 ja el comentarem el mes anterior. El segon eclipsi parcial de lluna va ésser el dia 24.

Agenda de la vida

Mes de juny

Naixements:

Dia 2, Manuel Durán Barroso d'en Manuel i Francisca
 Dia 3, Leticia Mª Salas Rosado d'en Manuel i Dolores.
 Dia 5, Adrian Quiles Loske d'en Pedro i Hannelie
 Dia 18, Julia Pastor Sancho d'en Antoni i Josefina
 Dia 22, Raquel Garcia Gili d'en J. Manuel i Mª Esperanza
 Dia 31 Lorena Castillo Torres d'en José i Mª Carmen.

Finats:

Dia 17, Juan Galmés Carrió (1920)
 Dia 22, Maria del Señor Marquero Motos (1910)

Noces:

Durant aquest mes no s'ha enregistrat noces.

Encara esperam el Poliesportiu....

Avisos, noces , i...

.... comunicats.

El Patronat de Turisme i l'incineradora.

La Junta directiva del Patronat de Turisme, en sessió celebrada el 29 d'abril, a proposta del regidor de turisme D. Francesc Vives, referent a la Incineradora de Son Reus.

Al Patronat de turisme se li suposa una especial sensibilitat per captar tot el que pot influir sobre la demanda turística d'aquesta zona; i a cap de nosaltres s'ens haurà escapat que a través dels mitjans de comunicació illencs s'ha produït un fort debat en torn a als tractament dels Residus Sòlids Urbans a Mallorca, procés que culminà amb la manifestació del passat dia 24 de març. Tot plegat ha tengut un ressò important no sols entre els estrangers residents, sinó també en l'opinió pública dels països emissors.

Avui, qualsevol producte publicitari passa forçosament pel respecte a les sensibilitats medi ambientals; i es dintre del binomi "turisme- medi ambient" que fa obligada una iniciativa decidida i capdavantera que surti a camí i posicioni als diferents interlocutors turístics del terme en front de la incineració a Mallorca i la nefasta imatge que produiria en una Europa afanyada en lliurar-se de les centrals que es construïren anys enrera.

Vos record que precisament des de Capdepera, empresaris alemanys convocaren mitjançant el nostre ajuntament una roda informativa, on donaren experimentades explicacions en contra de la incineració i a favor de la recollida selectiva i el reciclatge, costums molt arrelades dintre de les societats de la Europa Comunitària.

Per tot això deman a la Junta Rectora del Patronat de Turisme Cales de Capdepera la seva adhesió a la Plataforma Cívica contra la Incineradora de Son Reus i a favor d'una recollida selectiva per Mallorca.

Capdepera, 10 d'abril de 1994

La proposta fou aprovada per unanimitat.

COMUNICAT de l'agrupació local del PSM,
en referència a l'horari comercial al municipi.

Segons preveu el Reial Decret legislatiu 22/1993 de desembre i d'acord amb les directrius fixades per la Conselleria de Comerç i Indústria, correspon als ajuntaments manifestar-se en torn a la denominació de zona turística, implicant això ésser exclòs del compliment de la norma general i possibilitant l'obertura en diumenge els locals comercials del terme inclosos en dites zones.

L'agrupació local valora aquest decret com a insuficient i polèmic per la seva ambigüitat, emperò veu positiva la possibilitat que es dona als ajuntaments de manifestar-se al respecte. **Creim que el nostre grup municipal, fent un ús democràtic* del poder ha de manifestar-se contraari a la declaració de zona de gran afluència turística, pel que du implícit.**

En una situació econòmica tan competitiva com l'actual, on existeix una uniformització i saturació de l'oferta del comerç turístic i d'altra banda una manca de llocs de treball, l'estacionalitat i la manca d'alternatives econòmiques forcen al mercat a una competència ferotge que creim serà descarregada sobre la part més feble que són els assalariats.

Ens trobam en front de dues víctimes dels temps que corren: treballadors i petits empresaris, però creim que aquests darrers han de comprendre i mantenir el sentit comú i l'esperit de servir a l'interès general, tancant al manco un dia a la setmana. Les actuals condicions de treball reals en el comerç són de sobreexplotació, amb jornades que en ocasions sobrepassen les 10 hores i pensam que permetre la setmana de set dies laborals no conduirà a un augment de les plantilles sinó més bé a un xantatge forçat pel pànic general.

No podem des de posicionaments de progrés permetre la dictadura del mercat que atempta contra la dignitat de la persona i dels pobles.

Creim que una possible solució que escapa a les nostres competències seria l'obligatorietat de tancar un dia a la setmana i que fos de lliure elecció, però que garantis el descans alhora que el servei als turistes de la zona.

Capdepera, 13 maig 1994

* Reunions amb els empresaris i treballadors de comerç els dies 10 i 11 de maig.

RACÓ dels MAJORS.

Notícies.

* El dia 16 de maig morí la germana major, Magdalena, víctima d'una afecció cardíaca, del nostre amic i col.laborador de la secció "Racó dels Majors" Joan pujades Llinà. Descansi en pau.

* Dia 15 d'abril s'inaugurà el nou local de la federació de les Associacions de Poersones Majors, situat a la Plaça Major, 10, 1ra planta de Palma.

*Epidèmia silenciosa. El tabaquisme, consum d'alcohol, dieta pobre en calci, i els antecedents familiars, dupliquen el risc d'esser víctima de l'OSTEOPOROSI, malaltia que afecta a més de tres milions i mig d'espanyols.

*Cultura. D'un vell professor: "El llibre et farà lliure". Un bon llibre és un gran tresor.

* Dita: " Qui comanda a Son Vivot, sa madona o s'al.lot? ". Alerta aquí, aquests al.lotells són encara poltre sense domar.

Cartes.

Tràfic i senyal

Al cap del carrer des Faralló existeix un senyal de trànsit de "carrer sense sortida". Idò, el senyal indicatiu es troba en mol mal estat. no seria de més canviar-lo per un altre nou. Així no es respecta el pas vedat de vehicles.

Restam a l'espera d'una prompta solució.

Vianant,

Bicicletes a zones pionatoals

L'any passat es desenvolupà el "punyeter costum" de pujar-se per les voravies i envair els passejos.

Tal vegada els carrer són estrets...i a cap lloc hi ha carrils per a bicicletes.Què passa? És que no tenen por al carrer o són ganes de fotre als qui passen?

Vaja, amb els ciclo-turistes!

Un antic ciclista.

Taxis.

Desconeix si el gremi o agrupació (o com es digui) d'auto-taxis de Cala Rajada s'han plantejat la necessitat o conveniència d'implantar una segona aturada oficial.

L'única ocupa un llarg i ampli espai a la renovada

plaça des Pins. Per què no conservar la de la part anterior de la plaça dels Mariners?

I, tal vegada, una altra a prop de l'entrada de Cala Rajada, al carrer Magallanes, ampla i tranquil·la?

Quines dificultats hi hauria amb això? Ho acceptaria l'ajuntament?. Això, està clar, és una simple proposició.

Un usuari.

Plaça dels pins, dos nous pas zebra.

Al reformar aquesta plaça sembla que hi hagué un oblit: els piatons. Es necessita la creació de dos passos de zebra, a la seva meitat, prop del carrer Isaac Peral davant l'oficina del BBV i viatges Europair, coincidint amb les dues rampes d'accés de cadires de nins, invàlids... Aquest creuers són molt transitats per persones a un i l'altre costat.

Seria possible que l'ajuntament pintàs els dos passos de piatons?

Així ho esperam.

Un veïnat

Demanda a l'Ajuntament.

Coincidint amab l'enviament a Cap Vermell de la demanda "senyalització Via Mallorca i Juan Sebastian Elcano, es marcaven sis passos de zebra" Idò molt bé.

Però a la tancada corba de Via Mallorca, en el creuer amb via Menorca és urgent assenyalar un nou pas, ben visible, per a evitar accidents. Es farà?

Razón de ser.

Continuación...

VOCALES, son los restantes miembros que forman la Junta Directiva o de Gobierno. Su número, viene determinado en los ESTATUTOS, pueden o no tener encomendadas tareas específicas, como todos los componentes de la Junta, tienen voz y voto en todas las reuniones, deben velar para que en el libro de Actas, figuren los acuerdos adoptados, en cada punto del ORDEN DEL DIA y por la buena marcha económica de la finalidad de todos y cada uno de los ACUERDOS ESTABLECIDOS en las Asambleas muy en particular.

SOCIOS DE NÚMERO. Es el núcleo fundamental y la "RAZON DE SER" del Club, Sociedad o ASOCIACION, en los estatutos constan sus derechos como obligaciones; deben con su presencia e iniciativas contribuir a las "FINES" que persiga su Asociación tomando parte de forma activa, en todo acto que se organice y mantener la cohesión i cooperación entre todos sus miembros.

Algunos estatutos, reconocen también a Socios Protectores, Socios Fundadores, Socios de Mérito u otro tipo de reconocimiento.

Sin los socios no tiene "RAZÓN DE SER" ningún tipo de soiedad o a agrupación de personas, que tengan un común objetivo.

José Tesouro Vallejo.

Nota: Per manca d'espai no podem incloure una altra col.laboració de José Tesouro que sortirà el mes vinent.

Capdepera des
d'un ultralleuger.

El nostre intrèpid fotògraf aeri ha captat una panoràmica de Capdepera, amb Cala Rajada i la mar de fons. La boira matinerà li dóna una nota fantàstica a la imatge. Vila Roja, el Castell, la marina de Cala Agulla, la carretera d'Artà, omplen l'espai. Com a rerafons, l'horitzó es confon, creant una dolça continuïtat entre la mar i el cel.

Festes del Carme 1994

Dia 8, a les 20'30: *Passacarrers.*

Dia 9, a les 16'30: *carreres de cavalls a la Pista des Cavaller de Capdepera (programa a part)*
 - a les 19'30: *VII Mitja-marathon del Carme.*
 - en acabar, *berbena popular amb "Tumbet de Solfa" i "Oasis".*

Dia 10, a les 22'00: *Pregó de festes i Concert de la Coral "S'Alzinar"*

Dia 14, a les 22'00: *Concert de música clàssica als jardins de Sa Torre Cega. amb S. McMaster i M. Zanetti. Org. Juventuts Musicals (Serenates d'estiu'94).*

Dia 15, a les 22'00 *Teatre al Moll.*

Dia 16 a les 20'00: *Missa i Processó del Carme,*
en acabar concert de la Banda de Música de Capdepera
i Focs d'artifici. ()*

Dia 17, II campionat de pesca amb volantí (programes a part).

(*) El dia del Carme hi haurà els tradicionals berenar i sopar dels pescadors ,
 així com el partit de futbol de màxima rivalitat entre xarxers i bovers.

Horari pendent de confirmació

Nota: Això és un avanç del programa del Carme, en el programa definitiu
 pot haver-hi modificacions

2^{on} CERTAMEN DE NARRACIONS CURTES

L'Ajuntament de Capdepera, amb motiu de les festes d'estiu, per incentivar l'afició local i amb l'experiència de l'any passat, convoca el SEGON concurs literari de **NARRACIONS CURTES**. Les bases seran:

- Obert a totes les edats.
- El tema de les narracions serà lliure.
- Seran relats originals inèdits i que no haguin estat mai premiats en altres concursos.
- Els originals hauran d'estar escrits a màquina, en paper de tamany foli per una cara i a doble espai, i tindran una extensió mínima de 5 pàgines i una màxima de 10.
- Es presentaran 4 jocs de còpies a més de l'original.
- Els treballs aniran només identificats amb el títol. Es presentarà un sobre tancat, referenciat amb el mateix títol, on constaran les dades del concursant: nom, llinatges, telèfon i domicili.
- Els relats s'hauran d'entregar a l'apartat d'informació de l'Ajuntament de Capdepera **ABANS DEL DIA 31 DE JULIOL**.
- Pel certamen de narrativa curta "Festes de Sant Roc i Sant Bartomeu" es podrà accedir a tres premis o convocatòries a elegir pels participants i ho hauran de fer constar a l'entrega. Tots estaran galardonats amb el trofeu "Ploma de ferro" realitzat per l'escultor Lluís Lladria. Seran els següents:

"Ploma de ferro" a la millor narració del certamen. El premi no podrà ser declarat desert i tindrà una dotació de 30.000 pts a més del trofeu i el diploma acreditatiu.

"Ploma de ferro" al millor relat local. Podran concursar aquells que visquin o hagin viscut al municipi de Capdepera. El premi tindrà una dotació de 20.000 pts, el trofeu i el diploma acreditatiu.

"Ploma de ferro" a l'escriptor menor de 18 anys. Tindrà una dotació de 5.000 pts a més del trofeu i el diploma acreditatiu.

- El gran jurat es reserva el dret de concedir les mencions honorífiques que cregui necessàries.
- El jurat estarà constituït per a 4 persones encara a determinar
- El veredicté es farà públic el dia 22 d'Agost. S'avisarà als galardonats i a la resta de participants se'ls hi farà arribar per correu el diploma i una còpia de l'acta del jurat.
- Els treballs seleccionats es publicaran a la revista **Cap Vermell**.
- Els premis s'entregaran el darrer dia de festes, a la cerimònia que tindrà lloc al parc de les escoles de S'Alzinar després dels focs artificials de Sant Bartomeu.
- Els originals podran ser retirats del 25 d'Agost al 8 de Setembre. Posteriorment es podran consultar a la Biblioteca Pública local.

3er CONCURS DE CARTELLS DE FESTES

L'Ajuntament de Capdepera, a la igual que altres anys, convoca un concurs d'idees pels **CARTELLS DE FESTES** que anunciaràn les d'aquest estiu de 1994. Les bases seran les següents:

- Obert a totes les edats.
- El tamany de l'original serà de 45 x 65 cms.
- El cartell ha de contenir el següent text: "**Festes de Sant Roc i Sant Bartomeu, del 12 al 25 d'Agost de 1994. Cala Rajada i Capdepera**".
- La tècnica de l'autor serà lliure, però s'ha de tenir en compte que la impressió del cartell guanyador serà realitzada al Taller Municipal de Serigrafia, amb un màxim de 5 tints diferents.
- El guanyador es comprometrà en assessorar i ajudar al Taller Municipal de Serigrafia en la realització de la impressió dels cartells.
- L'entrega dels originals es pot realitzar **FINS EL DIA 8 DE JULIOL** a l'apartat d'informació de l'Ajuntament de Capdepera. S'acompanyaran amb un sobre tancat amb les dades del concursant (nom, adreça i telèfon). L'original no durà cap identificació.
- El jurat el formaran 3 membres del consistori de l'Ajuntament, 2 membres de la comissió de festes i 2 membres més a determinar per la comissió. El resultat es farà públic el 15 de Juliol.
- Els originals que concursin seran exposats a la sala de plens de l'Ajuntament durant les festes (l'horari serà de 8 a 15 hores).
- Els originals premiats quedaran en propietat de l'Ajuntament de Capdepera i la resta de cartells es podran recollir al mateix lloc c 25 d'Agost al 8 de Setembre.
- Pel concurs de Cartells "Festes de Sant Roc i Sant Bartomeu" de 1994 es podran accedir a tres premis. Seràn els següents:

Premi al millor cartell de festes. El guanyador rebrà una dotació econòmica de 30.000 pts. i el diploma acreditatiu.

Accèssit. El Jurat concedirà, al cartell que decideixi, un accèssit de 15.000 pts. i el diploma acreditatiu.

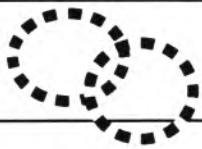
Menció Honorífica. Idem, dotada amb 10.000 pts. i diplom:

- La cerimònia d'entrega de premis es farà l'últim dia de festes, un cop acabats els focs artificials de Sant Bartomeu, al parc de les escoles de S'Alzinar.

LA COMISSIÓ DE FESTE
Ajuntament de Capdepera

Festes de Sant Roc i Sant Bartomeu de 1994

Les eleccions europees a Capdepera 1994

TOT EL QUE VOS IMPORTA SABER I QUALQUE COSA MÉS SOBRE LES ELECCIONS EUROPEES AL MUNICIPI DE CAPDEPERA.

Vivim una època de crisi civilitzatòria i l'obsessió per la seguretat és un símptoma més que simptomàtic, i no són pocs els que fan l'agost aprofitant-se de l'angúnia de la inseguretat. Per això, començarem per dir que la jornada electoral va transcórrer amb absoluta normalitat, cap incident, cap anècdota, res en absolut. És a dir, bona prova de la maduresa de la ciutadania que sap per què vota, com vota, per a què vota, a qui vota i rebota.

Els resultats a Capdepera tenen les seves peculiaritats si els comparam amb els totals de Mallorca. El PP baixa a Capdepera un 10'5% respecte a la mitja illenca; el PSOE puja un 10'7%; EU té aquí un 2'1% més de vots; UM un 1'9% més i el PSM baixa un 2'2% respecte a la mitja.

S'acostaren als col·legis electorals 2.430 ciutadans, cosa que representa el 48'5% del cens. De les 33 opcions, 24 puntuaren. Els resultats de les cinc principals candidatures les emmarcam en vasa perquè les pogueu estudiar amb lupa. De les altres, només dues, PER L'EUROPA DE LES NACIONS i GRUPO VERDE, arribaren als 20 vots.

No ens queda més que donar l'enhorabona a tots els participants i principalment als guanyadors, que com de costum són tots.

PARTIT	VOTS	%	% Mallorca
PP	987	40'6	51'1
PSOE	889	36'5	25'8
IU	199	8'1	10'2
UM	130	5'3	3'4
PSM	129	5'3	7'5
ALTRES	96	3'9	
	2.430	100	

Resultats per taules:

Partit	Vila Nova	Vila Roja	C.Mar	Nereides
PP	202	222	338	225
PSOE	237	249	375	128
EU	43	35	89	32
UM	37	24	43	26
PSM	21	33	48	27
ERC	8	4	5	6
GRUPO VERDE	5	3	10	2
ELS VERDS	4	2	2	3

Partit Popular (P.P.):Forts a Europa.
Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE)Vota Europa, pel progrés d'Espanya.
PSM- Nacionalistes de Mallorca.....Mallorca amb força a Europa.
Unió Mallorquina (U.M.)..... Directes a Europa
Esquerra Unida (IU)..... Mou-te.

CAMPANYA DE SOLIDARITAT DE MALLORCA AMB BURUNDI-RWANDA

EL BURUNDI, UN PAÍS PLURIÈTNIC

El BURUNDI és un petit país situat en el cor de l'Àfrica negra, banyat per les aigües del llac Tanganika i rodejat pels pobles del Zaire, Tanzània i Rwanda. Estigué 20 anys baix el protectorat alemany i des del 1916 fins al 1962 —any en què assolí la independència— baix l'ocupació belga.

L'extensió és d'unes 10 vegades Mallorca i la seva població s'ha duplicat durant aquests darrers 20 anys, cosa que suposa que devers el 50% de la població té menys de 20 anys.

En el BURUNDI hi conviuen tres ètnies:

- Els TWA o pigmeus són els seus primers pobladors. Representen l'1% de la població i són artesans d'olles i d'instruments per a la caça. Davant les altres ètnies no compten per res: no tenen ni drets ni obligacions.

- L'ètnia dels HUTU fou la segona en arribar al país. Representa el 84% de la població i són agricultors. Amb la finalitat d'obtenir alguna vaca en propietat, quan arribaren els TUTSI, es comprometeren a cultivar les seves terres, esdevenint així els seus servidors.

- Els TUTSI eren pastors que baixaren, fa moltíssims d'anys, des de l'Etiòpia cercant aigua per als seus ramats de vaques. S'instal·laren en el BURUNDI i amb el poder econòmic del bestiar es convertiren en els nobles del país. Representen el 15% de la població. Mantenen una pronúncia del kirundi, la llengua del país, molt refinada.

PROCÉS CAP A LA DEMOCRÀCIA

La Monarquia que els europeus trobaren instal·lada en el BURUNDI era TUTSI i en el moment de la independència —l'any 1962— foren membres d'aquesta ètnia els que quedaren com a governants i regidors del país. Era un país de pau, però el poder estava desigualment repartit entre les dues ètnies majoritàries. A partir de la independència, el greu error que havien comès els col·lusionadors de fomentar quasi en exclusiva l'accés als càrrecs dirigents als TUTSI, provocà tot un seguit de rebel·lions, alguna de les quals —la del 1972— es saldà amb alguns centenars de milers de morts i refugiats.

Aquests darrers anys el BURUNDI, a través d'una mena de reconciliació nacional impulsada

pel President de la III República, Pierre Buyoya, havia recuperat el respecte i el suport de les democràcies occidentals. Havia entrat en el concert dels Estats de Dret i anava adquirint una important experiència democràtica. No estava permèsos els partits d'una sola ètnia.

El dia 1 de juny de 1993 es celebraren, de forma exemplar, les primeres eleccions democràtiques. En sortí elegit President per majoria absoluta un HUTU de 40 anys, MELCHIOR NDADAYE, mentre el seu partit —el FRODEBU— havia assolit el 80% dels vots a les eleccions legislatives. Era la primera vegada que el Burundi tenia un President HUTU. El seu partit pretenia construir un BURUNDI NOU, fonamentat damunt una NOVA PAU, que comportava la defensa de la plena igualtat de totes les ètnies del país. Com a prova evident de la seva voluntat política, encarregà la rehabilitació dels TWA i formà govern no només amb HUTU, sinó que hi introduí alguns TUTSI, entre ells la Primera Ministra, Silvia Kinigi, membre del primer partit de l'oposició, l'UPRONA.

UN SAGNANT COP D'ESTAT

Quasi tot l'Exèrcit està actualment format per membres de l'ètnia TUTSI. I això ha estat el principal perill de la jove democràcia burundesa.

Una facció de les Forces Armades cometé un crim d'incalculables conseqüències polítiques i socials abans de complir-se els quatre mesos d'estrena de la democràcia —el 21 d'octubre de 1993—: assassinar brutalment i de forma humiliant el President HUTU, sis membres del Govern i el President i Vice-president de l'Assemblea Nacional. I l'ètnia majoritària, els HUTU, sentint-se novament humiliada, s'aixecà contra aquell magnicidi. L'assassinat del President fou interpretat pels HUTU com un nou intent d'extermini de la seva ètnia.

Per això les masses HUTU sortiren als camins i els ompliren d'arbres i pedres, per tal de dificultar el pas dels camions militars. En qüestió d'hores la fúria assassina s'apoderà dels països.

Quan arribaren els soldats, enviats per reprimir la revolta, es trobaren que els HUTU havien actuat amb una rapidesa inaudita. Molts dels soldats TUTSI, quan ho veren, en lloc d'oïr el Govern que els ordenava retornar als quarters, se n'anaren als seus pobles nats per venjar la mort dels seus familiars, destruint el que trobaven al seu pas.

En pocs dies foren centenars de milers —molts més que el 72— els morts i refugiats que causà aquest conflicte. Al cap de tres mesos del cop d'estat, dia 13 de gener, l'Assemblea Nacional del Burundi elegí CIPRIANTARYAMIRA, HUTU de 38 anys, com a nou Cap d'Estat.

PROPOSTA D'AJUDA A BURUNDI-RWANDA

1.- CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ en torn a la situació actual de la lluita de races al Burundi: xerrades, repartiment de tríptics, premsa, ràdio, televisió...

2.- PROPOSAR A LES DIFERENTS INSTITUCIONS estatals, autonòmiques i locals que:

- facin una declaració institucional de rebuig del cop d'Estat i les lluites interètniques i de solidaritat amb el Govern democràtic del BURUNDI;
- la remetin al Govern del dit país.

3.- FER ARRIBAR LA DENÚNCIA I LA PROPOSTA DE SOLIDARITAT:

- al Secretari General de l'ONU
- al President del Parlament Europeu

4.- TRAMETRE TAMBÉ AL GOVERN DEL BURUNDI cartes signades per Organitzacions no Governamentals i Sindicats de diversos països, expressant la solidaritat amb el Govern del Burundi i encoratjant-lo a seguir defensant els Drets Humans i a facilitar el retorn dels refugiats al país, per tal de construir, també amb ells, un país en pau.

5.- CAMPANYA D'AJUDA ECONÒMICA, que es pot ingressar als següents comptes corrents:

AJUDA ALS REFUGIATS DEL BURUNDI

c/c 2177789 51 Oficina principal, núm. 099 SA L'OSTRA
c/c 2287 92 Oficina 390 LA CAIXA

6.- CAMPANYA DE RECOLLIDA de flasses, robes, tendes de campanya, jerseys, sabó, llet en pols i medicaments per fer-ho arribar als burundi afectats pel conflicte. Per a l'organització de la recollida, contactar amb la

FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE PALMA

Tels. 718555-728512 - Fax 718359
C/ Montenegro, 8 - 1^a - 07012 PALMA

CAMPANYA DE SOLIDARITAT DE MALLORCA AMB BURUNDI-RWANDA

FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE PALMA
GENER 1994

FLATUS VOCI: PRESSUPOSTS MUNICIPALS

Quin és el muntant del deute municipal? Quines són les causes que l'originen? I, quin és el pla de devolució i cancel·lació del manlleu previst per l'Ajuntament?

L'apartat financer és un dels embolics més hermosos dels pressuposts municipals. Tots els partits es dediquen a la política de *embolica que fa fort* i no hi ha manera de saber exactament el muntant ni les causes del deute.

	1991	1992	1993	1994
INTERESSOS	9'140	61'698	57'600	50'666
INTER. DEMORA			7'500	7'000
ALTRES		3'675	7'400	6'000
TOTAL.....	9'140	65'374	72'500	63'666
AMORTITZACIONS	5'249	164'854		13'799

Els 61'698 milions que es pagaren d'interessos l'any 92, a quins préstecs corresponen? I, l'amortització de 164'854 milions quin deute cancel·la? Al pressupost del 93 hi figuren, declarats, 435 milions de pessetes de deute pels quals es pagaren 65'100 milions d'interessos. A l'any 94 els interessos suposen 57'666 milions, la baixa es deu, fonamentalment, a la renegociació del deute.

El pressupost del 93 es calculà preveient un superavit de 160'780 milions; però al capítol IV d'ingressos es comptabilitzaren 203'183 milions per venda de solars, dels quals, sembla, no se'n cobrà ni un. Al desembre del 93 s'aprovà una operació per valor de 150 milions, segons digueren per evitar l'enfonsament. Quin és el deute? Si els pressuposts són quelcom més que *sonus et percussio aëris sensibilis* el deute de l'Ajuntament ronda els 600 milions, un 75 per cent dels ingressos prevists per enguany. I és que, *tot explota, bé pel cap o per la pota*.

Una de les crítiques que es fa sovint a l'actual 'equip governant és l'augment de la despesa, moltes vegades considerada excessiva i causa dels problemes econòmics municipals.

Els capítols I, II i IV del pressupost de despeses engloben la majoria de les sortides que fan possible el funcionament diari dels ajuntaments. La seva evolució als darrers anys està resumida al quadre següent.

	1991	1992	1993	1994
PERSONAL	191	232	252	253
DESPESES CORRENTS	174'7	310'8	191'8	234'7
TRANSFERENCIES	21'7	41'5	35'2	38'1
TOTAL.....	387'5	584'3	479'1	525'9

El primer que es desprèn de la lectura del quadre és el gran augment de la despesa a l'any 92 en relació al 91. L'increment en el capítol de personal és d'un 21'6 per cent. Les transferències corrents creixen fins un 90'8 per cent, essent les principals partides els 16 milions entregats al Patronat de Turisme, els 7 destinats al grup d'acció social i els 4'6 que correspongueren al CCBMC. Les despeses corrents, el capítol més important, tingué un increment porcentual del 77'8.

Baix l'eufemisme ALTS CÀRRECS s'hi amaguen els sous dels polítics que pugen fins els 14'6 milions de pessetes.

La destinada a POLICIA és la partida més important del capítol de PERSONAL: 72'21 milions.

En conservació de TALAIOTS la módica quantitat de 300.000 pessetes.

Entre FESTES i ALTRES ACTES pensen desembutxacar 17'5 milions.

Un milió de pessetes es destina a la NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA, no queda clar quina llengua pensen normalitzar.

El cobrar els impostos, les taxes, els arbitris, etc. a l'Ajuntament li costarà 14 milions de pessetes.

La NETEJA ens costarà 72 milions, i se'n cobraran per aquest concepte 70; per tant, dos de déficit.

A la CREU ROJA hi aniran a parar 7'8 milions.

AI TEATRE MUNICIPAL PRINCIPAL hi invertiran quatre milions

AI PATRONAT DE TURISME s'hi dediquen 9'5 milions.

PARCS I JARDINS se'n du la grossa amb 15 milions de pessetes.

Evidentment, les arques municipals no pogueren suportar l'augment de la despesa i al següent exercici les transferències corrents baixaren un 15'2 per cent, la despesa un 38'2 per cent i el capítol de personal continuà a l'alça, concretament un 8'6 per cent més.

Al 94 l'augment de les transferències és insignificant, les despeses augmenten un 22'3 per cent, destacant la neteja amb una addició de 17 milions sobre l'any anterior, l'administració general amb vuit milions més i els serveis de recaptació amb set milions d'augment. I s'aconsegueix congelar la despesa de personal.

Els increments finals en el període compres entre 1991 i 1994 són d'un 32 per cent en el capítol de personal, d'un 34 per cent en la despesa corrent i d'un 57 per cent les transferències. L'increment global és d'un 35'7 per cent.

Segueixen unes aclaracions imprescindibles. La manera de confeccionar els pressuposts és distinta a partir del 92, la qual cosa dificulta la comparació de les partides. No sabem si algunes despeses d'aquests capítols foren consignades a pressuposts extraordinaris, si fos així s'haurien de modificar les xifres i, òbviament, els resultats.

El sub-apartat 210 R.M.C. Infraestructura, de l'apartat 21, Reparacions, manteniment i conservació, del pressupost del 92, puja a 178.474.000 ptes. representant el 57'4 per cent del total de les despeses corrents i el 30'5 per cent de la suma dels tres capítols. Ens trobam aquí amb unes partides que expliquen l'augment de la despesa. Desconeixem els motius d'aquesta despesa extra que sembla incloure factures pendents de pagament d'exercicis anteriors. Amb l'aclariment d'aquest apartat es podria fer llum sobre les tan discutides causes de l'engreixament pressupostari.

L'inversió es disparà l'any 92 com a conseqüència d'unes circumstàncies que feren que inversions d'envergadura coincidissin aquell any. Als anys següents l'inversió disminuí a xifres més suportables. El quadre mostra les principals inversions del període.

Ningú no ha considerat les inversions com a causa del déficit. Més aviat es critica la prudència de l'equip de govern per ajornar un any les inversions en les obres d'embelliment turístic.

	1991	1992	1993	1994
REDACCIÓ PROJECTES	6'00	28'91	18'23	10'00
INFRAEST. TURÍSTICA	16'63	250'00		
COMPRA SOLARS	6'97	5'00		
LOCAL 3ª EDAT C.R.	11'27			
COMPRA TEATRE	8'80			
CENTRE SALUT		32'20	42'50	
DEPURADORA, COLECTORS		45'84		
SERVEIS SON POCA PALLA		109'00		
CLAVEGUERAM L'AGULLA		20'42		
CARRETERA SA MESQUIDA				21'00
GUARDERIES				18'00
PARCS I JARDINS				15'00
CENTRE SECUNDARIA				5'00

El càlcul dels ingressos del 92 són un 28'75 per cent superiors als de l'any anterior i reflecteixen el correlatiu augment de les inversions i despesa corrent. No quedà altra remei que acudir a la financiació externa que representà el 30'7 per cent del total d'ingressos. És evident que la confecció dels pressuposts del 92 pecà d'optimista i als anys vinents les entrades esperades es quantificaren a la baixa, menys un 39'6 per cent al 93 i menys un 1'6 per cent al 94. La mitja inter-anual és del 23'3 per cent.

Les inversions del 92 es finançaren en un 18'7 per cent amb transferències d'altres institucions estatals i amb contribucions especials un 12'7 per cent. Ja hem dit que fou necessari recórrer a préstecs.

L'anterior consistori ja va ésser rebec a les contribucions especials i no les utilitzà a les obres de la plaça d'os Pins i del carrer Enginer Gabriel Roca. L'actual consistori tampoc n'és partidari i és el seu desig anar reduint, en lo possible, la seva aplicació, tot i que la realitat ha obligat a finançar part de les obres d'embelliment turístic recorreguent a la malaida figura, amb el consegüent greuge comparatiu entre els ciutadans que no hagueren de pagar per les millores fetes als seus carrers i els que hauran de pagar per millores semblants.

Les contribucions especials daten del segle passat i tenen el seu origen a Nord-Amèrica. Avui dia, amb més o menys intensitat, s'utilitzen als municipis de pràcticament tots els països del món per a finançar obres públiques de caràcter local, amb l'excepció, ja ho veiem, de Capdepera. Eugeni d'Ors, que tenia la pruja del coneixement i la feina ben feta va demanar que els invents es fessin amb gasosa, sobretot, afegim nosaltres, si els hem d'acabar pagant de la nostra butxaca.

ESCOLTEU JOVES I GRANS,
QUE COMENÇA AQUESTA HISTÒRIA
QUE ARA TE MÉS DE MIL ANYS
I CONVE QUE EN FEM MEMÒRIA

EN RAMON LLULL, L'AUSIAS MARC,
LA NOVEL·LA DEL TIRANT
TAMBE' EL CONSOLET DE MAR:
UNA ETAPA CULMINANT!

I ARRIBA LA RENAISSANCE
I ES FORMA EL CATALANISME,
RESSORCINT LA NOSTRA LLENGUA

VA SER PELS VOLTS DEL VUIT-CENTS
QUE EL VELL LLATÍ ES TRANSFORMAVA
EN UNA LLENGUA DIFERENT
I EL CATALÀ JA ES PARLA VA

PERÒ VINGUEREN TEMPS PÍJORS:
LA CORT REIAL ALLUNYADA,
LA GUERRA DELS SEGADORS,
ELS DECRETES DE NOVA PLANTA

ARRENCNA UNA NOVA ETAPA:
S'IMPLANTA LA NORMATIVA,
UNA OBRA DE POMPEU FABRA

I EN CATALA S'ESCRIVEN
BEN AVIAT UNS PRIMERS LLIBRES
I EL CATALÀ S'ESTENIA
CAP A VALENCIA I LES ILLES

EL GOVERN EL PERSEGUEIX,
NO SI'ENSEN YA EL CATALÀ,
PERÒ EL POBLE, TANMATEIX,
NO EL DEIXARA PAS D'USAR

I EL CATALÀ ÉS OFICIAL
QUAN S'APROVA L'ESTATUT
D'UNA GUERRA DESIGUAL

EL FRANQUISME ÉS L'ESFONDRAÇA,
LA RESISTÈNCIA I LA POR,
PERÒ EL POBLE, FERM, ES PREPARA
A UN NOU ESDEVENIDOR

DESPRÉS DE LES MALTEMPSADES
ENS CAL ANAR MÉS ENLLÀ,
UNINT L'ESFORÇ D'UNS I D'ALTRES
VOLEM VIURE EN CATALA

PERÒ EL FUTUR D'AQUESTA LLENGUA
DEPEN DE TOTS I DE MI!
ALCARREI I TAMBE A LA PEINA
CONVE, DONCS, FER-LA SERVIR

RETROBEM LA LLIBERTAT,
EXIGIM L'AUTONOMIA,
REPREM L'OFICIALITAT
LA NOSTRA LLENGUA OPRINIDA

ALS PATIS I DINS LES AULES
ES VA FORJANT UN FUTUR
CONSTRUIT AMB LES PARAULES
QUE NO EN QUEDI EXCLÓS NINGÚ

L'HA RECONEGUT EUROPA
GRÀCIES A GESTIONS I A CRIDES,
I AMB LA BANDERA D'ANDORRA
ÉS A LES NACIONS UNIDES

TORNA EL CATALA A DIARI,
LA RADIO I TELEVISIO,
L'USEN ELS PARLAMENTARIS,
L'EMPREA L'ADMINISTRACIO

EINA DE LA CONVIVÈNCIA,
SÍMBOL DE LA IDENTITAT,
ARA APREN LA NOSTRA LLENGUA
GENT QUE D'ARREU HA ARRIBAT

HEM FET UN TROS DEL CAMI
I NO SHI VAL A BADAR,
CAL QUE ENTRE TOTS ASSOLIM
EL PLE US DEL CATALA

Al 93 les transferències corrents surten d'es botador degut a un poc més de 41 milions entregats per la junta d'Aigües. Ja hem comentat els 203 milions, valor teòric dels solars venals de l'Ajuntament, que no es materialitzaren. Si els 43 d'enguany.

De l'augment dels impostos directes a l'any 94, un 238 per cent, n'és la causa el famós IBI que es converteix en la partida més important del pressupost d'ingressos ja que per si sola recapta el 36'7 per cent del total del pressupost.

	1991	1992	1993	1994
I. DIRECTES	117'137	153'155	161'800	385'00
I. INDIRECTES	30'993	43'000	20'000	165'450
TAXES	142'161	169'794	171'550	166'450
TRANSF. CORRENTS	70'000	86'616	130'844	86'848
TRANSF. CAPITAL	46'708	249'783	48'299	18'100
CONTR. ESPECIALS		169'816		
I. PATRIMONIALS	57'000	51'900	69'400	71'900
ENAJENACIÓ I. REALS			203'183	43'000
PASJUS FINANCERS		410'306		

L'any 92 es comptabilitzaren 10 milions en concepte de projecte de modificació de les NNSS, i 5 milions en planimetria. Al 93, set milions i 8'23 milions respectivament. Al 94 el projecte de les NNSS puja a 7 milions. En total 24 milions en projectes i 13'23 en planimetria.

Digueren que les modificacions serien d'escassa importància i puntuals. Han passat tres anys i gastat més de 37 milions en refer-les i ja ningú no pensa que els canvis siguin menors. El secret millor guardat de Capdepera és una qüestió de fe pagada entre tots. Confiem que aquests doblers s'hagin invertit per a millorar l'ordenació territorial del municipi.

Després d'una enfarfegada lectura de lletres i números molts són els lectors que esperen veure's recompensats amb un últim apartat dedicat a conclusions. Res més allunyat dels nostres propòsits que oferir solucions a casa d'altri, tot i corrent el risc de decebre els nostres lectors.

L'estudi aquí presentat és teòric, en el pitjor sentit de la paraula, és a dir, suposam que la realitat està fidelment representada als pressuposts, cosa que mai no succeix. D'aquí la importància del seguiment pressupostari per part dels partits polítics.

Després de tres anys l'actual consistori no ha estat capaç de presentar al poble l'estat financer de l'Ajuntament, possiblement aquest és l'aspecte més preocupant dels pressuposts, encara que per dir això no feia falta tanta xifra. SINDICAT D'ACTIVITATS DIVERSES DE CAP VERMELL.

Biblioteca Municipal S'Auba (Xarxa de biblioteques del CIM)

Carrer Hernan Cortés, 44
Cala Rajada

**Oberta, dies feiners de 16 a les 20 hores
Telèfon: 56 49 32**

Ajuntament de Capdepera

BIBLIOTECES
DE
MALLORCA

CARRER DEL MEU POBLE

*Carrer del meu poble, de nou asfaltat,
el quitrà perfuma l'aire enamorat
i ma casa tota.*

*Bell carrer sense herba ni terra ni pols,
ja la voravia té un posat més dolç
si hi petja ma bota.*

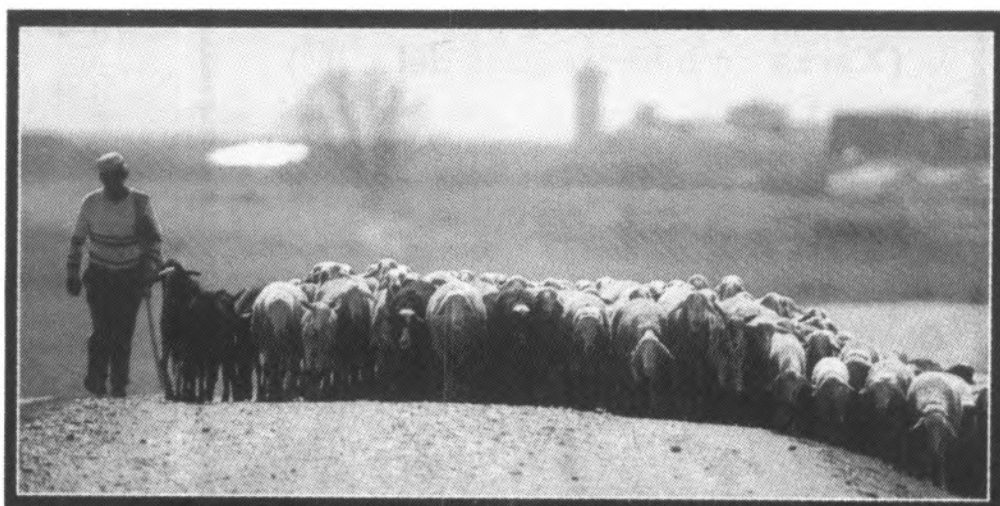
*La llauna de "cola", d'un vermell encès,
sembla una rosella sobre el negre espès
que ara l'acarona.*

*Mentre, els fems omplen el contenidor
i vessen, ubèrrims, la seva sentor
sincera i pregon.*

*Carrer del meu poble que té un bosc frondós
de senyals i rètols amb l'aire gojós
dels dies de festa;
mil penjolls i cables, faroles i pals
ornen com si fossin garlandes florals
ma casa modesta.*

*Carrer del meu poble, de nou asfaltat,
ton quitrà traspua tanta humanitat!*

*Jaume Fuster i Alzina
abril 1994*

MANADA DE LLOPS GUIATS PEL LEADER

ACTA CONSTITUCIONAL

Mc' Gregor està assegut a la cadira engronsadora amb un bourbon a la mà, la mirada humida -és la copa número set- i el cap emboirat. La llum que es filtra a través del gradalux el pinta de cebra. Temps indefinit. El ventilador, penjat del sostre, gira amb lassitud sense forces per aixecar els papers escampats per damunt la taula.

El soci l'hi ha explicat, una vegada més, la importància d'entregar l'informe puntualment i acurat, el prestigi que significaria per a l'agència tenir clients d'aquesta empenta i l'equivalent en caixes de bourbon que suposa el deixar d'ingressar els honoraris. La impossibilitat per recordar la xifra exacta -eren 14 o 24 ?- ha posat neguitós Mc'Gregor que, al final, es rendeix al plàcid somni.

Per què al final es canvià el lloc de reunió ? Algú, d'això no hi ha dubte, avisà amb antelació; però qui i per què ? La lectura dels estatuts resultà penosa, també inútil ja que tots sabien quina havia d'ésser la seva conducta, res no es deixà a la improvisació, encara que, bons actors, tots ho dissimulaven. Hi hagué joc a tres bandes ? La cinta de la conversa no ho prova, i a un fiscal d'instints assassins li costaria sang i fetge que un jutge ho acceptàs com a prova.

En acabar la lectura, que ningú semblava escoltar, però que tothom sabia de memòria, l'única persona de coneixement de la reunió proposà una esmena a la totalitat que fou rebutjada per unanimitat. Què es proposava ? Per què volia rebentar l'assemblea ?

Un grupet parlà d'interessos hipotecaris, representants del capital que intentaren convertir la Revista en un butlletí financer al servei de l'especulació immobiliària.

És evident que C'Vermell està ben empaperat, instituit, legalitzat, reglamentat, regulat, codificat i ben empardalat. Però què es proposa el Secretari amb tot això ?

I, què pensar dels nomenaments dels càrrecs. Quin desvari ! Quin maniobrar ! Semblava una subhasta a Sotheby's. El Tresorer, quins cops baixos !, hauré d'anar en compte amb aquest passerell. I la manera de fer-se nomenar, per part del President, va ésser d'antologia. Què es proposen ? Fins quan aniran collats ?

I a tot això, els qui callen i no diuen res, quina en duen d'amagada ?

Massa preguntes sense resposta, massa caps sense lligar, massa caixes de bourbon sense concretar.

La tenia exactament a 87 cm. de distància i no se n'havia adonat de la seva presència quan Mc'Gregor alçà la vista i la veié. Els cabells rossa-platí, una piga a la galta, uns pits redons, ben marcats -ummm quina goleta!- faldilla curta, cuixam llarg, calces obscures amb el regruix marcat i sabates de tacó fi. Mc'Gregor perdé el fil dels pensaments, més aviat de les conjetures -pensà- esbossà un somris i li proposà d'anar a fer unes copes al club de l'Illa, on un saxofonista, Monty Duran, tocarà la seva cançó preferida.

Qui dimonis li envià aquella preciositat ? Algú que no té el més mínim interès en què Mc'Gregor continui amb la investigació del cas, per a desesperació dels seu soci Jack Daniel's.

És qüestió
de VIDA
o MORT

Un **per aquesta foto**

El temps passa i el món canvia i evoluciona més depressa del que pensam. Aquesta foto presa fa un grapat d'anys mostra un grup de joves després d'haver efectuat una neteja, amb caire evidentment reivindicatiu.

El problema de la brutor a les platges i boscs del nostre municipi no és nou, i gent que es mou per evitar-la tampoc. La pancarta és eloqüent i la reivindicació té un clar destinatari.

Enguany l'Associació hotelera "Cales de Capdepera", la de veïnats "Es Faralló" i el propi Ajuntament han estat promotors d'una acció amb la mateixa finalitat, amb més medis, més participació i, pot ésser, millor organització. Però ningú negarà el gran valor d'aquelles accions espontànies i il·lusionades, d'un grup de joves que estimaven la seva terra.

Eren altres temps. Fitxau-vos bé, a molts els reconeixereu.

*Evita el Foc
hi ha molt en Joc.*

**AJÚDA'NS A ACABAR
AMB ELS INCENDIS
FORESTALS**

1ª Jornada Ecològica

La primera jornada ecològica "feim net" de Capdepera es dugué a terme el passat dimenge dia 22 de maig i aconseguí reunir entre 250 i 300 persones, en la seva majoria nins i nines de les escoles S'Auba i S'Alzinar.

Durant tot el dematí els diversos grups s'encarregaren de fer net i retirar deixalles (papers, plàstics, vidres i, fins i tot, vehicles i electrodomèstics) que embrutaven els boscos i platges del municipi. Els gups es distribuïren per Font de Sa Cala, Cala Rajada, Cala Lliteres, l'Agulla, Cala Mesquida, Canyamel, el Castell....

La concentració dels participants fou a la Plaça dels Pins, a les 9⁰⁰, rebent cada participant una camiseta d'obsequi, bosses i guants. Poc després els grups ja distribuïts fóren transportats a les zones designades amb autobús. A prop de les 14⁰⁰ hi hagué una torrada oferida per l'Associació Hotelera i de Serveis "Cales de Capdepera" i per "Es Faralló", després de la qual se sortejaren regals entre els participants.

El sr. Esteve, president de l'Associació hotelera, qualificà com a molt satisfactòria la resposta especialment dels escolars i preveu la realització d'una altra diada a finals d'octubre.

Entre els participants hi trobarem el Conseller de Turisme Joan Flaquer, el batle Toni Muntaner, la presidenta del Foment de Turisme i, nombrosos regidors locals, que també es posaren sense complexes mans a l'obra (evidentment uns més que els altres...)

La jornada comptà amb una magnífica organització per part de l'Associació Hotelera i de Serveis "Cales de Capdepera" i l'Associació de Veïnats "Es Faralló". També volem fer extensible l'enhorabona als col·laboradors i la gent que participà activament.

Pels que no hi anàreu: animau-vos per a la propera convocatòria. "Això ja val un cert esforç".

fotos cedides per en Levon.

Memòries de Son Magdalé

Abans el carrer de Son Magdalé, nom que oficialment no gaudeix, tenia l'entrada pel carrer de Ciutat, no tenia sortida a cap altre carrer i desembocava dins uns terrenys dels quals en prenia nom i que feien partió amb Son Gargori, el Camp Mitjà, el carrer des Begaró i Sa Tafona Nova. Per dits terrenys creuava, durant vuit o nou mesos a l'any, un regaró que s'alimentava dels sobrants de la font que vessava dins el safareig de na Sis i els rentadors, i també dels sobrants del safareig de Son Bessó de Cas

Notari. Les cinc o sis quarterades que conformaven Son Magdalé eren diferents propietats però quan ja s'havia segat i garbejat semblava que tothom hi tenia part i empriu, i mentre uns hi tenien les cabres o la bístia fermada aprofitant les fulles que queien, la corriola i el rostoll, altres anaven a abeurar el bestiar i a cercar aigua pels seus menesters a un bassiot que solien fer els al.lots cada any enmig del regaró; cal dir que llavors cada casa sols disposava de l'aigua que tenia a la seva cisterna i havia de bastar per rentar, cuinar, beure, abeurar el bestiar i regar la carrera si no volien tenir pols; llavors no es coneixien els camions cisterna ni molt menys la xarxa d'aigua potable; aquesta era, per tant, un bé escàs i s'estalviava sempre que era possible, encara que llavors plogués més que ara.

A l'entrada del carrer, a mà esquerra, i havia una teulera que dona el nom oficial al carrer i el seu rètol segueix dibuixat en castellà. De dita teulera en tenc un grat record de quan anàvem els nins a veure fer teules i tota mena d'articles de fang a l'amo'n Llorenç Maia, al cel sia, que era aleshores el teuler o gerrer. Ell ens arruxava dient-nos: «al.lotets, anau-vos-ne a esbrinar palmes»; però nosaltres seguíem mirant de prop el miracle que ell feia assaonant l'argila

primer i donant després forma a una gerra, una botilla o un alfabió; la teulera ja té molts d'anys i no funciona. També record haver vist fer vi a la darrera casa del carrer a mà esquerra, era ca l'amo Joan Nebot, fumava en pipa i tossia molt; quan i pens encara veig la imatge de les portadores i dels homes trepitjant el raïm descalços.

A la primavera era costum a quasi totes les cases fer una enramada al corral per alleujar un poc la calor estiuenca. A l'ombra del brancatge de ca meva varem tenir penjada, a l'any quaranta nou, una favera molt grossa a la qual li collirem cent noranta sis bajoques que esflorades donaren cinc-centes setanta-quatre bessons.

Cada dos mesos, més o manco, venia el pedacer i al cap de cantó exposava la seva mercaderia que consistia amb olles, greixoneres, plats, fenalets, llums d'oli, motlles per fer pastissos, llaunes per fer coques, escudelles i siurells, molts de siurells que eren canviats per: pedaços, vestits vells, soles d'espardenya o sabates de goma, aram i ferro entre altres objectes, també podien ser comprats. El pedacer desenganxava la bístia i la fermava darrera el carro, pegava quatre crits molt perllongats: «el pedacer!» i ben aviat la gent s'assabentava de la seva vinguda; després, mentre la seva dona atenia el negoci, ell amb un sac a l'esquerra i una romana es passejava pel barri a cercar trastos vells mentre cridava o feia sonar un cornetinet que a vegades duia.

A l'hivern la vetllada és llarga i la gent es reunia a una vetllaria, al meu carrer en vaig conèixer tres, on es passava el temps fent llata, corda, esbrinant palmes, xerrant i arreglant el poble fins que feien la primera

senya mitja hora abans de tallar la corrent; a vegades també es cantava i ballava, i els darrers dies el jovent es disfressava.

El temps que hi havia vetllaria es celebraven uns dies més festius i de bauxa que els altres, eren: ses Verges que hi havia bunyolada; el dissabte de Nadal amb xocolatada; el dissabte de sant Antoni que s'organitzava un fogueró amb llangonissa, xuia i vi; el dijous Llarder i els darrers dies amb ximbombada i greixonera; el dia de l'Angel, que era el darrer, fèiem un dinar tots plegats a Cala Agulla.

Després, quan el dia s'allargava, es tancava la vetllaria i les famílies en haver-se rentat i sopat sortien al carrer a seure a la fresca. Aleshores els cotxes no feien nosa perquè no n'hi havia i els carros romanien dins les cotxeries.

Quan es va obrir el carrer Baltasar Coves xaparen el redol de Son Magdalé per mig; condemnaren el regaró que baixava de Son Bassó i el carrer s'allargà fins a connectar amb la nova travessia; així, es deslligà carrer i terres. Tot això coincidia amb l'arribada dels primers turistes i l'augment del progrés. En poc temps aquella imatge senzilla, rural i quotidiana viscuda de generació en generació, durant moltes dècades, desaparegué.

*Què ha passat, Son Magdalé,
des de què tu i jo no ens tractam?.
No raja la fontanella
que alimentà el regaró,
ni el mussol crida l'amor
les anits de primavera.*

*D'aquella vella teulera
no en resta cap gerricó,
ni una sola greixonera,
ni escudella, ni alfabió.*

*Voldria per uns moments
ton barri fos tal com era,
alegrat pels raig de sol
però el temps no torna arrera.*

*Molts de veïns ja són morts
i el meu cor es desespera
quan sols la que torna arrera
és l'onada dels records.*

*I en records llavors em consol
escoltant el rossinyol,
veient coure a la teulera
i bevent la cadenera
al regaró del redol.*

————— Miquel Lliteras "Catoi"

Safareig de Son Bassó de cas Notari

Els Camins ***de l'Arxiduc***

3000 estudiants participaran en el programa educatiu *Els camins de l'Arxiduc* que la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear organitza dins els actes dedicats a la figura de l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria-Toscana en el marc de la Comissió de l'Any de l'Arxiduc. El programa té la finalitat de donar a conèixer als escolars, d'entre 12 i 16 anys, els camins i els miradors que aquest aristòcrata va fer construir ara fa més de cent anys.

La programació comprèn diverses fases, la primera té lloc en la mateixa aula escolar en la qual els professors exposen i expliquen als alumnes els recorreguts de les rutes de l'arxiduc amb un material didàctic elaborat per la Conselleria.

Aquest material didàctic consisteix en un quadern de propostes d'activitats per a l'alumnat que els aproximen al coneixement de la figura de l'arxiduc i un itinerari didàctic amb l'única finalitat de contemplar el paisatge mallorquí.

Una segona fase comprèn la formació dels monitors i dels professors que acompanyaran els escolars en aquests recorreguts i que anirà a càrrec d'un equip de pedagogs especialitzats en la figura i obra de l'arxiduc. Una tercera fase consisteix en el desplaçament d'alumnes i monitors als camins de l'arxiduc que culmina amb la visita a Son Marroig, una de les seves residències durant l'estada a Mallorca i que té un petit museu. La quarta i darrera consistirà en un

informe que els monitors lliuraran als professors de l'escola amb les incidències del viatge perquè puguin ser comentades a classe.

El nombre d'alumnes per grup és 60. Per cada 20 alumnes s'adjudicarà un monitor que es responsabilitzarà d'anar a cercar el grup a l'escola i de dirigir l'activitat educativa amb totes les explicacions adients.

Les rutes que va dissenyar l'arxiduc en el decurs de la seva llarga estada a Mallorca van ser sis. La primera és de Son Marroig a sa Punta de Sa Foradada, després hi ha la de sa Torreta Blanca a sa Caseta des Garriguers, la de Son Gual a Son Moragues, la de sa Font Cuberta a s'Hospederia, la de Can Caló a ca ses Ànimes i, finalment, la de sa Volta de Miramar. Amb aquest programa es recuperaran alguns d'aquests itineraris que en l'actualitat pertanyen a particulars privada i en els quals era difícil l'accés.

Grup d'alumnes participants en aquest programa

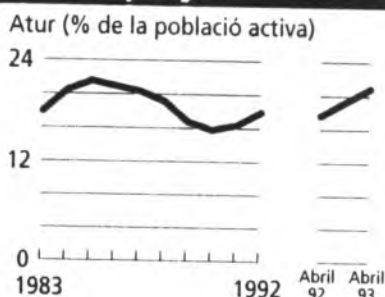
Batec

Un recent estudi, que analitza l'evolució de l'atur a l'Europa comunitària, posa de manifest la greu situació del mercat laboral dins els països membres de la Unió Europea (EU). Quan les perspectives econòmiques de l'actual any són esperançadores i es parla de símptomes de recuperació i sortida de la crisi ("es veu la llum del fons del túnel" diuen els polítics) pel 95, aquest estudi posa d'un cert tó gris, per no dir negre, al futur proper.

Les xifres actuals d'atur a Europa oscil·len al voltant del 10 i 12 %, al països més desenvolupats, mentre que a Espanya i Irlanda el percentatge arriba al 20% de la població activa. Quasi el doble !

Però si l'actual augment del nombre d'aturats, als països de la UE, es pot atribuir a la recessió global dels anys 90, les complicacions i l'arrel del problema ve de lluny.

Estat espanyol

Una de les dades més curioses és que, si bé sembla normal una pèrdua de llocs de feina com a conseqüència de períodes de recessió, no es constata l'efecte invers: durant èpoques de creixement i bonança econòmica no es creen prou llocs de feina. És a dir, l'atur és endèmic a Europa i a més augmenta de forma constant des dels anys 70, frenant lleugerament el seu creixement en èpoques de bonança i accelerant-se en èpoques de crisi. Però aquesta generalitat no es dona amb igual intensitat a tota Europa, a la zona mediterrània és més accentuada, i a Espanya encara més.

Però quines solucions hi ha? Els experts parlen de dues vies per enfrontar-se al problema. D'una banda la destrucció de l'anomenat Estat del Benestar, que suposarà una liberalització del mercat de treball, disminució de les despeses socials i creació de llocs de treball de baixa remuneració. Aquesta eixida és assumida per polítics i estats neoliberals -Anglaterra i Alemanya-, ja que, segons ells, aquesta solució suposarà a mig termini l'augment de la productivitat, però també la

pèrdua de prestacions socials i dels nivells salarials actuals.

L'altra és purament intervencionista, és a dir, els Estats han de crear llocs de feina mitjançant grans obres públiques i d'infraestructura, afavorint la situació financera de les empreses amb la baixa dels tipus d'interès (preu dels doblers), controlant el dèficit públic i els salaris; si bé no aconseguirien un augment de la competitivitat immediat, es frenaria l'augment de l'atur i es mantendrien les prestacions socials. Dins aquesta via es plantegen alternatives agosarades com la reducció de la jornada laboral (passaria a 4 dies), aparellada d'una minva del sou: "hi ha poc treball, per tant, l'hem de repartir".

Però resulta grotesc el fet que el moviment sindical es troba desorientat. Davant l'adversitat, els asalariats fugen dels sindicats per trobar-los polititzats o per no defensar bé els seus interessos, optant pel "cercar-se la vida individualment" com a millor solució.

Mentre a Mallorca, a Capdepera, a Cala Rajada, ens sonen a *xinès* tots aquests arguments, no va anar nosaltres. Any rera any, manquen mans per treure la feina. Enguany es calcula que uns trenta mil temporers vendran a l'illa per completar la mà d'obra nativa, necessària per servir els turistes que ens visitaran.

El govern se n'aprofita ben bé d'aquesta feblesa i no dubta en dur endavant la reforma del mercat laboral que suposarà una gran passa enrera.

Tres i no res.

Perla cultivada

La "Guía de la Buena Vida" -suggerent títol- del suplement dominial del diari EL PAÍS hi trobam l'hotel de Cala Rajada Ses Rotges, elogiant l'establiment i la seva direcció. Hi diu:

CALA RATJADA

A 80 kilòmetres de Palma

Ses Rotges

 7.5 Rafael Blanes, 21, Cala Ratjada. Teléfono (971) 56 31 08. Precio: 8.350 pesetas.

Una excepción plástica en la impersonal arquitectura de gran parte de la costa mallorquina. Los Tétard, propietarios del establecimiento, han comprendido desde hace tiempo que el porvenir turístico de la isla exige un modelo como el suyo, indemne al hormigón masivo.

Però el que més ens crida l'atenció i trobam més interessant, és la breu presentació general de l'apartat de Mallorca. Dins l'illa únicament parla de Palma, Andraitx i.... Capdepera i Cala Rajada, aconsella la visita al castell i les coves d'Artà. Al plànol de l'illa només surten les poblacions esmentades. I que no estau contents d'estar entre "lo millor de lo millor" turísticament parlant?

Riqueses que no es compren

La narració que tot seguit vos descriuré no és invenció o fantasia, sinó pura realitat.

Un matrimoni estava a punt de celebrar les seves noces d'argent: els seus fills pensaren que amb motiu de tal esdeveniment podien fer alguna cosa de conjunt tota la família. La idea que més els entusiasma fou anar de viatge a les Canàries i així ho comunicaren als seus pares. Son pare, tot i que li agradà molt la proposta, els feu una reflexió: "Fills meus, pensau que la nostra economia no és molt sobrada i un viatge com aquest ens sortiria molt car perquè som pobres".

Una de les filles li contestà: "Mon pare, no és veritat que siguem pobres, potser no tinguem molts de doblers, però som una família ben avenguda, ens estimam, de fet no ens manca res, tenim la possibilitat d'estudiar..... Què més podem desitjar?".

El qui em comptà el fet era membre de la família i em digué que s'emocionà ja que aquelles paraules plenes de seny d'aquella al.lota li arribaren al cor.

Quantes vegades hem pensat que els doblers ens donen la felicitat., quantes vegades hem hagut de reconèixer que aquest "valor" que hem convertit en absolut no ens fa feliços.

Val molt més una família que viu unida i que s'estima, que no la que posseeix un gran casal i llavors el converteix en un infern.

Avui no s'usa reconèixer que el fet de tenir un lloc de treball o d'estudiar una carrera és una gran riquesa, i ho és. Poc a poc, amb la força dels mitjans de comunicació i la mentalitat que sura dins l'ambient del nostre entorn, ens hem anat creguent que el ric és aquell que té molts de diners en lloc de pensar que ric és aquella persona que posseeix tota una sèrie de qualitats: capacitat d'acollir i escoltar, esperit de servici, disponibilitat, obertura als altres...aquesta és una riquesa que no es compra.

Seria bo que - dins l'ambient del

materialisme que ens envolta - aprenguessim a discernir on es troben els autèntics valors, aquells que de veritat omplen una persona, l'enriqueixen i en conseqüència la fan feliç.

Andreu Genovart

SOBRE L'AUTONOMIA DE MALLORCA

Així com l'astrònom fa del seu ull el centre de tot el firmament, així l'home que mira el caminar del temps farà de la seva vida el centre de tota la història, i quan mira els moviments dels pobles, farà del seu poble el centre de tot el món.

Un poble és qualche cosa més que una reunió de persones que creen una riquesa pública per atendre les necessitats generals. Les corporacions públiques no deuen esser solament una Junta administrativa dels béns populars.

Un poble és una concreció de certa vitalitat humana que es va engendrant constantment a ella mateixa, i en re-generar-se no sols es perpetua, sinó que es renova.

Un poble deu tenir en tot moment una profunda idea de responsabilitat; deu transparentar en totes les seves actituds una nobilíssima independència d'esperit.

En una paraula, si un poble es perpetua sense tenir consciència d'ell mateix, és com si fos un astre mort perdut dins la claror dels vius. Si mort i tot encara roman entrellaçat dins els grillons de l'atracció universal, és per escarni de la seva pròpia foscura i per escarni de la seva pròpia esterilitat.

GUILLEM FORTEZA

Tot recordant Marce

En Marcel·lí López ha estat un personatge local que ha desenvolupat una meritòria tasca docent i una llarga i irregular trajectòria pública.

Des dels cinc anys i a conseqüència de la poliomielitis va tenir la cama dreta inutilitzada. Aquesta circumstància l'impossibilitava de realitzar una feina física i orientà el seu futur cap a aconseguir un treball de caire intel·lectual.

En Marce va viure un temps difícil. La Guerra Civil esclatà quan tenia desset anys i estudiava magisteri. El seu pare era alferes de carabiners i perdé la vida en defensa de la República. A aquest fet familiar tan transcendental cal afegir unes conseqüències no menys importants: la impossibilitat d'acabar la carrera docent i d'ocupar un càrrec públic.

Acabada la Guerra Civil tornà a Capdepera. Entorn a l'any 1945 ja donava classes de repàs, però sempre amb l'amenaça de ser denunciat. Devers l'any 1954 s'obrí una acadèmia al carrer del Pla d'en Cosset que es deia Mamian, és a dir, la síl·laba inicial de Marce, Miquel Moll «Talaia» i Antoni Flaquer «Solleric». L'aventura durà uns sis o set anys i demostrava que hi havia una demanda i una necessitat de millorar la baixa qualitat de l'ensenyança pública. En Toni Solleric em contava que l'acadèmia fou tot un èxit i que tenien alumnes que cada dia venien d'Artà i de Son Servera.

A partir de 1960 en Marce juntament amb en Miquel Moll, en Joan Llull, un manescal de nom Pasqual i el vicari formaren una altra acadèmia per als al·lots que volien fer el batxillerat elemental. Els capvespres feia classes particulars de cultura general i, fonamentalment, d'anglès i francès.

En Marce i en Toni Flaquer «Solleric» supliren uns buits, unes mancances educatives importants i ajudaren molts d'al·lots a incorporar-se al món del treball.

Descansi en pau.

Josep Terrassa

Adéu Marce, adéu !

M'he pres la llibertat de dedicar aquestes paraules a en Marce com a persona que me consider acostada a ell durant els darrers anys de la seva vida amb quantitat i qualitat de temps, coneixedor de la fraternal amistat que ens uneix, del polifacètic amic de tots, conseller, escriptor, poeta, pensador, filòsof, "quixot".etc... però sobre totAMIC.

Creador espontani, en èpoques fecund i en altres dedicat a diferents inquietuds, sempre preocupat pels enigmes de la vida, la mort, l'amor, la naturalesa, l'entorn de la seva CAPDEPERA, la condició de la dona, l'anàlisi del caràcter i psicologia dels seus acostats, del procedir de la humanitat en general i de la gent de la seva comunitat en particular. Declarat CRISTIÀ amb majúscules, defensor del dèbils, fort i agressiu davant la injustícia, rebel davant l'imposat des de dalt, i promotor d'accions socials a les quals ELL tot sol s'enfronta amb el valor d'un lluitador que ho dona tot per no res.

Amic dels seus amics, centre de tertúlies, inspirador d'idees que insufla amb el seu foc interior. Templador en situacions violentes, i agitador en cas de reunions avorrides, incitant amb qualsevol de les seves ocurrencies a VIURE la vida, encara a canvi de cometre accions mal vistes pels poders i moral establertes.

L'observació atenta, exacta, discreta, amorosa i crítica de variades escenes de la VIDA, no només presenciada sinó més bé viscuda ha duit a en MARCE a transmetre i contagiar el que veu, el que pensa i sent sense convencionalismes, sense optimismes empalagosos ni pessimismes repugnants, sinó amb l'agradolç propi de la vida sobre la terra.

EN MARCE MESTRE amb majúscules ens ha donat les millors lliçons en el tema de l'amor, la llibertat en l'exercici d'aquest i el desamor; la necessitat d'ésser conscients que s'ha d'aprofitar el temps de forma positiva, el respecte a la naturalesa i l'entorn ecològic del seu poble, la característica de la seva gent, la grandesa dels fenòmens naturals com les postes de sol, l'alba, el ploure, les tronades, etc...

Especialment m'ha impactat quan ha parlat de la seva MARE, quan la tenia i quan ara a les darreries ja no la tenia, fent-mos veure la importància que té aquesta PERSONA, i de la poca que a vegades nosaltres li donam.

Si pensam i repassam un poc el que hem après d'aquest MESTRE, és perquè el seu exemple ens serveixi per a reflexionar davant la vida

En nom de tots...GRÀCIES, MARCE !

Guillem Garau
Cala Rajada, maig 1994

RETALLS de premsa

Albèniz a Mallorca

El 13 d'abril de 1894 fou un dia excepcional per a un reduït grup de personatges, alguns dels quals són peces majors de la nostra cultura o, fins i tot, figures importants de la universal. Aquell dia, a la tarda, al Saló de les Banderes de les Coves d'Artà, entremig d'una fosca espessa que tan sols era trencada per les flames oscil·lants d'unes poques espelmes enceses, s'hi féu un concert que per l'excepcionalitat del lloc i la categoria dels seus intèrprets i oients podem qualificar d'extraordinari.

El grup havia partit de Palma al matí, en tren, cap a Manacor. Continuaren el camí, fins a la platja de Canyamèl, al terme de Capdepera, en carruatges. El darrer tram, fins arribar a les coves, no fou gens senzill per aquells artistes i escriptors poc acostumats a caminar per tiranyes pedregoses i costeruts. Els guies que els acompanyaven es feren càrrec del transport de les caixes dels instruments musicals i dels faristolers portàtils. Aquells senyors de ciutat tot just podien donar l'embranchida necessària als seus cossos suats i vacil·lants. En arribar a la gran boca de la cova, els guies encengueren les torxes i començaren a obrir-los-camí. Trescaren una bona estona per dins la soledat d'aquell món subterrani, fins arribar a l'anomenat Saló de les Banderes. Aleshores, el quartet format per Enrique Fernández Arbós, Rafael Gálvez, José Agudo i Agustín Rubio van preparar tots

els estris, al centre mateix del recinte. D'immediat les notes dels seus instruments s'escamparen nítides i colpidores. Els acompanyants i els guies escoltaren un quartet de Schubert i l'*Adagio del Quartet en la menor* de Schumann. D'aquesta darrera composició, digué Noguera: *Jamás pieza alguna ha sido tan magistralmente interpretada, y, sin embargo, no sonó un aplauso. Todos permanecemos estáticos sin proferir palabra.* I segons Oliver, la seva audició representà *un instante de arte supremo.*

I Noguera, per la seva banda, va deixar el següent testimoni:

Uno de los guías juró al fin que jamás reyes ni príncipes habían gozado lo que él en aquella tarde.

Tot plegat, una tarda memorable en les vivències d'uns personatges que han deixat petjades profundes en la nostra cultura i en la història de la música. Una tarda de fa cent anys que encara sobreviu en la memòria dels papers per bé que el seu impacte commovedor ja hagi desaparegut a causa de l'esvaïment de les emocions d'aquells qui la visqueren.

Tot seguit, el baix mallorquí Francesc Mateu, conegut com a Uetam, va cantar la *Invocació* de l'òpera *Roberto il Diávolo* de l'alemany Giacomo Meyerbeer.

A més dels cinc músics ja esmentats, formaven el reduït grup el compositor i pianista Isaac Albèniz, l'empresari Enric Alzamora, el músic Antoni Noguera i els

escriptors Miquel S. Oliver i Joan Lluís Estelrich. Tots ells varen experimentar sensacions molt intenses aquella tarda. Oliver i Noguera, en uns articles evocatiu de l'esdeveniment, varen considerar el concert com un fet que els havia produït una gran quantitat d'emocions, denses i inesborrables.

Oliver va escriure: *Tomé el brazo a Noguera y, descendiendo el largo y revuelto camino, le decía:*

—¿No tienes conciencia de haber vivido ahora uno de los momentos culminantes de tu vida, de nuestra juventud?

l'any en que

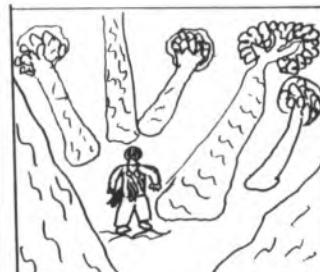
**Albèniz cap al 1891,
va compondre 'Mallorca'.**

L'oca contenta està
mentre juga dins la mar.

Arriba el caçador,
el gran depredador.

A l'oca han matat,
sense tenir pietat.

(Melcion Mayol, 7è.C.
P. S'Alzinar.Capdepera)

Última Hora /

Miércoles, 11 de mayo de 1994

**És per a
la salut de tots
(anònim)**

*Per la salut de l'humà
partint del cap fins als peus
diguem NO al forn de cremar
a l'abocador de Son Reus
fent es boig anam a parar
pedregant nostres teulades
per tant dic que els fems cremar
són grosses animalades*

*Ja estam prou contaminats
de corrupció i d'immundícia
governants que van errats
fent-se la guerra i malícia
semblen molt encertats
i es bolquen dins l'avarícia
això sí, són molt honorats
i volten a la justícia.*

*No se volen embrutar
van alerta a ses girades
el sarró volen inflar
a favor seu i a grapades
sense maldecaps passar
cap alt i galtes inflades
viuen com un "rajà"
contents sense fer potades
o contents fent moltes putades.
(de "Mel i Sucre". Sant Joan*

el planeta

* Les costes mallorquines han tomat a ésser testimonis dels efectes negatius de les quilomètriques xarxes "a la deriva" il·legals calades pels pescadors italians. Aquesta vegada les han patit els catxalots, un arribà mort a les platges de Santanyí i d'altres foren trobats mar endins enbolcats en xarxes. Malgrat l'esforç dels tripulants de l'iot que els trobà i l'equip de salvament que es desplaçà al lloc de trobada, un parell moriren i només un s'alliberà.

Com a dada anecdòtica, les NN.GG. del PP fan una campanya contra la pesca il·legal aprop de les nostres costes.

* Els geranis mallorquins estan malalts. pateixen una nova malaltia produïda per una papallona d'origen nord-africà, que s'ha arrelat a Mallorca, Menorca i Eivissa des de l'any 1990.

Des d'aquí s'ha extès a àmplies zones de la península. Curiosament aquesta malaltia només afecta espècies de geranis domèstics (pot ésser fàcilment tractada amb productes fitosanitaris) i no pas als salvatges.

* La 1ª jornada ecològica "Cales de Capdepera" fou un èxit de participació i organització. Voldríem que no es quedàs en no res, i tenguí continuïtat. A més de l'efectivitat - es tregueren molts de fems -, és innegable el seu valor educatiu.

verd.

* S'espera un estiu calent i sec, per això vos demanam màxima prudència amb el foc. Com diu la campanya oficial de concienciació, comença a ésser vital el manteniment de les zones boscoses de les illes. Alerta amb el foc "és qüestió de vida o mort".

I el primer de gran importància ja s'ha produït a La Trapa, cremant-se prop de les mil ha.

En cas d'emergència telefonau als bombers del CIM : 085.

* Greenpeace-espanyola ha fet deu anys. Per a celebrar-ho , l'associació ecologista de més prestigi mundial, dirigida pel mallorquí Xavier Pastor, ha editat un vídeo que replega el treball i el resultat de les campanyes efectuades en la seva curta però activa vida. (VHS, 1995 ptes. Greenpeace-Espanya, c/San Pedro, 58. Madrid 28015).

NI UN GRAM DE PAPER O CARTRÓ ALS FEMS

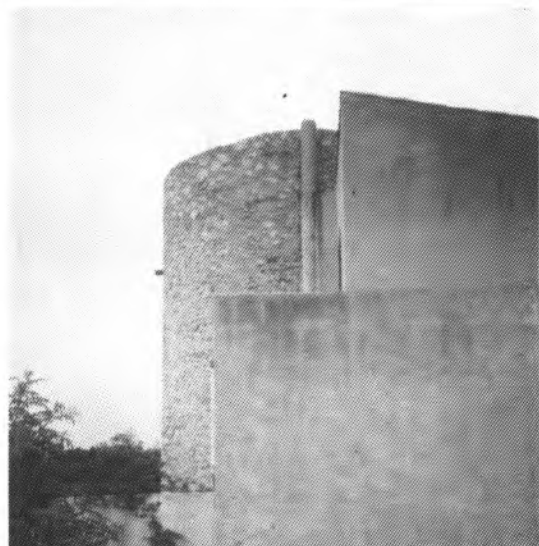
RECICLA'L " El teu paper és important "

Emprau els contenidors situats a:

Capdepera (Plaça de la Constitució)

Cala Rajada (Avda Floreal prop de les escoles i a Na Ferradura)

IMATGES DEL NOSTRE PATRIMONI

D'esquerra a dreta i de d'alt a baix: molí de cas Segó, molí de can Maia i molí d'en Verjo

El puig dels Molins

Des de la primera meitat del segle XIX les torres dels molins fariners formaren part de la tipologia urbana de Capdepera i dels pobles mallorquins de les comarques del Pla, Mitjorn i Llevant.

Actualment els quatre molins situats al puig: d'en Cofeta, de cas Segó, d'en Verjo i de can Maia o d'en Baió són propietat d'estrangers i han estat acondicionats per vivenda d'estiueig; amb la transformació han perdut el seu encant.